

Gladiátoři a katakomby

Cesta všech turistů neomylně vede do Kolosea – nejkrásnějšího klasického amfiteátru na světě, který se stal symbolem krutosti antického Říma.

Se stavbou začal v roce 72 našeho letopočtu císař Vespasián a jeho syn Titus za osm let oslavil otevření Kolosea velkolepými hrami, které trvaly sto dní a zemřelo při nich na pět tisíc zvířat a mnoho gladiátorů. Amfiteátr má čtyři patra, čtyři brány, na nejvyšším místě dnes měří 57 metrů, v nejdelším bodě má 188 metrů a byl navržen pro 50 tisíc diváků. Otevřeno je sedm dní v týdnu od 9 do 17 hodin, kousek od památky je zastávka metra (stanice Colosseo).

Další stavbou, která přitahuje návštěvníky Říma jako magnet, je Pantheon (Chrám všech bohů). Válcovitou stavbu s kupolí dal v roce 27 před Kristem postavit Markus Agrippa, chrám byl později přestavěn císařem Hadriánem a nakonec v roce 609 po Kristu přeměněn na křesťanský chrám. Bronzová výzdoba tehdy byla odnesena a interiér zůstal prázdný. Ačkoli chrám je značně poničený, jeho strohý, holý interiér si uchovává zvláštní kouzlo.

Dalším místem, které si zaslouží vaši pozornost, je víc než dvě tisíciletí stará ulice Via Appia Antica, která bývala hlavní dopravní tepnou římského impéria. V roce 312 před n. l. ji založil cenzor Appius Claudius Caecus. Kdysi po ní táhla voj-

ska, projížděli císaři a spěchali obchodníci; dnes ji, stejně jako ostatní římské ulice, ovládly automobily. V neděli se ale naštěstí od 9 do 19 hodin promění v pěší zónu a tehdy nastává pravý čas na procházku. Pokud se vám nechce jít pěšky, u brány Porta S. Sebastiano je půjčovna jízdních kol. Ulici lemují katakomby, proražené do vulkanických skal, kde se scházeli a pohřbívali římscí pronásledovaní křesťané.

Země svatého otce

Kdo navštíví Řím, musí se projít po dlažbě Vatikánu. Vatikánský stát je samostatným státem od roku 1929 a zahrnuje Apoštolský palác s přílehlými budovami a zahradami, chrám Svatého Petra a náměstí Svatého Petra. Papež vládne nejmenšímu nezávislému státu na světě o rozloze 44 hektarů. Má šest stovek poddaných s vatikánským pasem, dva tisíce italských zaměstnanců, vlastní supermarket, letiště pro vrtulníky, rozhlasovou stanici, policii, vlastní mince, dopisní známky, 660 metrů železniční trati a nádraží. Obrovské zisky plynou Vatikánu z turistiky, slušný příjem zajišťuje také vydávání knih. Vatikán je vlastním obrovské sbírky umění nevyčísitelné ceny.

Zdejší muzea jsou otevřena jen od 9 do 14 hodin, takže je dobré zamířit nejdříve za uměním. Vchod je z Viale Vaticano, asi 10 minut chůze z náměstí Sv. Petra. Celá trasa zahrnuje 14 muzeí a měří 7 kilometrů, →

FOTO: LENKA JAVŮRKOVÁ

Pohled na svatopetrské náměstí ve Vatikánu.

HISTORIE

Legenda praví, že Řím založili v roce 753 př. n. l. bratři Romulus a Remus, synové boha války Marta a vestálky Rhey Silvie. Po narození byla jejich matka utopena a dvojčata puštěna v dřevěném korytku po proudu řeky Tiberu. Ujala se jich vlčice, odkojila je a později je vychovávali pastýři. Bratři se rozhodli na místě, kde vyrostli, založit město. Při hádce o nadvládu nad městem pak Romulus bratra zabil a založil na vrchu Palatino Řím. Nejstarší archeologické památky pocházejí z 10. až 9. století př. n. l. Řada chrámů vznikla po osvobození od Etrusků – v 5. st. př. n. l. Nejstarší opevnění vzniklo o století později a je připisováno římskému

králi Serviu Tulliovi. Galským vpádem v roce 387 př. n. l. bylo město hodně zničeno, ale rychle obnoveno. Každý vládce chtěl zanechat svou stopu – Nero postavil Domus Aurea, Vespasián Koloseum, Hadrian zase Castel Sant Angelo. Díky pokusům trumfnout předchůdce je dnes Řím posetý nádhernými historickými budovami. Další pozoruhodné stavby vznikaly v době silného křesťanství (katakomby, baziliky, chrámy). Velký rozkvět Říma předznamenal vznik Církevního státu (754 n. l.), hodně se stavělo ve 12. a 13. století. Nádherné památky vznikly také v 16. století v době vrcholné renesance, kdy se na přestavbě Říma podíleli Michelangelo, Bernini, Borromini, Raffael, Bramante a další umělci. V roce 1929 uznala italská vláda existenci samostatného papežského státu na území Říma.

